

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

TÝŽDEŇ OTVORENÉHO VLÁDNUTIA 2018

Zápis z pracovného stretnutia k tvorbe a využívaniu otvorených vzdelávacích zdrojov

11. máj 2018

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Toto dielo podlieha licencií Creative Commons [S uvedením pôvodu 4.0 Medzinárodná Licencia](#)

Bratislava, máj 2018

Úvod

Slovensko sa v dňoch 9.-11. mája 2018 pridalo k celosvetovému **Týždňu otvoreného vládnutia** (Open Government Week¹) Iniciatívy pre otvorené vládnutie. Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSV ROS) pripravil v rámci tejto iniciatívy niekoľko podujatí zameraných na témy, ktorým sa v rámci Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2017-2019 na Slovensku venuje.

V rámci témy otvorených vzdelávacích zdrojov (z angl. Open Educational Resources OER) zorganizoval ÚSV ROS dňa 11. mája 2018 **pracovné stretnutie k problematike tvorby vzdelávacích zdrojov na úrovni pedagogických fakúlt**. Téma stretnutia vychádzala z okrem aktuálneho Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2017 – 2019² aj z podnetov zozbieraných na celosvetovom kongrese UNESCO k OER³, počas ktorého rezonovala tvorba OER a vzdelávanie pedagógov k ich využívaniu.

ÚSV ROS podobne zorganizoval v novembri 2017 Týždeň otvoreného vládnutia⁴ (Open Government Week), pričom jeden deň bol venovaný OER. Aj na tomto fóre zazneli nosné myšlienky: **bez kvalitných moderných vzdelávacích zdrojov a vyškolených aktívnych pedagógov sa situácia v našom školstve neposunie dopredu**. Túto tému ÚSV ROS rozvinul aj na pracovnom workshope relevantných aktérov v marci 2018 v rámci Týždňa otvoreného vzdelávania⁵.

Cieľom stretnutia na úrovni pedagogických fakúlt bolo **naformulovať úlohu pedagogických fakúlt a konkrétne odporúčania v oblasti tvorby nových vzdelávacích zdrojov**. Účastníkmi stretnutia boli vedúci predstavitelia a zástupcovia pedagogických fakúlt z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (p. dekan Porubský), Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (p. dekan Pintes), Trnavskej univerzity (p. prodekan Pokorný) a Univerzity Komenského v Bratislave (p. prof. Mistrík), Štátneho pedagogického ústavu (ŠPÚ), mimovládnych organizácií a experti na tému otvoreného vzdelávania.⁶

¹ <https://www.opengovweek.org/>

² https://www.minv.sk/?ros_oer

³ https://www.minv.sk/?ros_ogp_spravy&sprava=otvorene-vzdelavacie-zdroje-su-celosvetovou-temou

⁴ https://www.minv.sk/?ros_ogp_spravy&sprava=open-government-week-2017-zaverecna-sprava

⁵ https://www.minv.sk/?ros_vsetky-spravy&sprava=slovensko-bolo-tento-rok-sucastou-tyzdna-otvoreneho-vzdelavania

⁶ Prezenčná listina sa nachádza na konci správy.

Zhrnutie stretnutia

Predstaviateľky ÚSV ROS v krátkosti predstavili Iniciatívu pre otvorené vládnutie, Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2017-2019 a predovšetkým kapitolu Otvorené vzdelávacie zdroje. Zamerali sa na úlohy týkajúce sa prekladu a dabingu zahraničných vzdelávacích zdrojov, ale aj potrebu tvorby lokálne relevantných slovenských vzdelávacích zdrojov a úlohu vzdelávania súčasných aj budúcich pedagógov o tvorbe a využívaní OER.

Z pohľadu ÚSV ROS predstavujú pedagogické fakulty priestor pre prinášanie a využívanie inovácií do vzdelávacieho procesu a zohrávajú dôležitú úlohu práve pri tvorbe a využívaní OER.

Cieľom stretnutia z pohľadu ÚSV ROS preto bolo:

- a) zistiť aktuálnu situáciu na pôde pedagogických fakúlt v tvorbe vzdelávacích zdrojov,
- b) sformulovať možnosti tvorby OER na pedagogických fakultách – v podobe napr. výzvy pre pedagogické fakulty z EŠIF, inkubátora, súťaže, zapojenia študentov...,
- c) diskutovať o vstupe ŠPÚ do tvorby vzdelávacích zdrojov,
- d) Rôzne.

TVORBA VZDELÁVACÍCH ZDROJOV NA PEDAGOGICKÝCH FAKULTÁCH (AKTUÁLNA SITUÁCIA + MOŽNOSTI)

V súčasnosti pedagogické fakulty netvorí vzdelávacie zdroje. Predstavitelia pedagogických fakúlt sformulovali ako hlavný problém, ktorý im v tvorbe bráni, hodnotiaci systém pri akreditácii – pedagogické fakulty sú hodnotené ako každé iné univerzitné pracoviská podľa vedeckých publikácií. Tvorba vzdelávacích zdrojov nie je považovaná za vedeckú publikáciu, preto sa pedagogické fakulty touto problematikou nezaoberajú. Na návrh ÚSV ROS budú pedagogické fakulty spolupracovať pri návrhu odporúčaní pre Akreditačnú komisiu na zmenu hodnotenia pedagogických fakúlt.

ÚSV ROS predstavil návrh, aby sa do tvorby vzdelávacích zdrojov zapojili študenti – budúci pedagógovia v rámci seminárnych či záverečných prác. Predstavitelia pedagogických fakúlt v zásade s takýmto postupom súhlasili, ale upozornili na otázku kvality vzniknutých zdrojov. Ako benefit vyzdvihli, že keď si tieto zručnosti osvoja študenti počas vysokoškolského štúdia, zvýši sa predpoklad, že ich budú aktívne vytvárať aj počas praxe ako učitelia.

ÚSV ROS ponúkol možnosti financovania tvorby OER z fondov EÚ – sekcia EŠIF na MŠVVaŠ SR je pripravená uvoľniť finančné prostriedky na tvorbu OER, potrebuje však obsahové zadanie. Predstavitelia pedagogických fakúlt nepovažovali túto možnosť za vhodnú z hľadiska administratívnej záťaže spojenej s komplikovaným manažmentom eurofondových projektov a kvôli dôvodu spomenutému vyššie. Jednou z možností zapojenia pedagogických fakúlt do projektov EŠIF navrhli spoluprácu na väčšom projekte, kedy by bol projekt manažovaný inou organizáciou/inštitúciou.

ÚLOHA ŠPÚ V TVORBE VZDELÁVACÍCH ZDROJOV

ÚSV ROS navrhol v súlade s návrhom pedagogických fakúlt diskutovať o úlohe ŠPÚ ako inštitúcie, ktorá by za projekt zameraný na tvorbu OER z EŠIF zodpovedala a manažovala ho, čo sa ale nestretlo s podporou zo strany zástupkyň ŠPÚ. ŠPÚ svoju úlohu vidí len v posudzovaní súladu vzdelávacích materiálov - učebníc so štátnym vzdelávacím programom.

Následná diskusia sa niesla v duchu odosobnenia sa od klasických učebníc a posunutiu k téme tvorby iným vzdelávacím zdrojom. Záver je nelichotivý – na Slovensku nemáme autoritu, ktorá by zastrešovala, podnecovala a koordinovala tvorbu vzdelávacích zdrojov komplexne. Tým pádom nemá kto povedať, aké vzdelávacie zdroje pre jednotlivé predmety / balíky predmetov a pre jednotlivé stupne vzdelávania máme / mali by sme mať a kto by ich mal tvoriť. Túto alarmujúca situáciu je potrebné v čo najbližšom čase vyriešiť. Na prvý pohľad sa práve ŠPÚ javí ako inštitúcia, ktorá by sa tejto úlohy mala zhostiť a posunúť sa od pasívneho posudzovania súladu učebníc so štátnym vzdelávacím programom obsahu k aktívnemu líderstvu pri tvorbe OER. Posunúť túto úlohu na odbor učebnicovej politiky MŠVVaŠ SR je nekonceptné, pretože tento odbor zodpovedá len za realizáciu objednávok.

ĎALŠIE PODNETY VYPLÝVAJÚCE ZO STRETNUTIA

Veľká časť diskusie sa venovala aj pripravovanému Centrálnemu úložisku digitálneho edukačného obsahu CÚDEO zo strany MŠVVaŠ SR. ÚSV ROS navrhuje, aby rezort zorganizoval stretnutie s predstaviteľmi pedagogických fakúlt ohľadom detailov pripravovaného úložiska a zodpovedania otázok týkajúcich sa obsahového naplnenia a technického riešenia CÚDEO.

Predstavitelia pedagogických fakúlt diskutovali o potrebe decentralizácie učebnicovej politiky, čo by viedlo k presunu zodpovednosti výberu a využívania vzdelávacích materiálov na jednotlivé školy. Celým stretnutím rezonoval názor, že za výber vzdelávacích materiálov je a mal by byť zodpovedný učiteľ, ktorý má najlepšie vedomosti o realite v jeho triede a vie najlepšie posúdiť, aké vzdelávacie materiály by mal využívať.

ODPORÚČANIA ZO STRETNUTIA:

1. Upraviť hodnotiaci systém Akreditačnej komisie a prispôbiť ho na potreby pedagogických fakúlt tak, aby sa pedagogickým fakultám umožnila tvorba vzdelávacích zdrojov.
2. Určiť zodpovednú inštitúciu/odbor/sekciu za manažment procesu tvorby rôznych OER a za ich obsahové posudzovanie (nielen učebníc) – zameranú na zmapovanie potrieb vzdelávacích zdrojov z pohľadu obsahu a formátu.
3. Zapojiť študentov pedagogických fakúlt do tvorby OER.
4. Vzdelávať pedagógov pedagogických fakúlt o tvorbe a využívaní OER – ÚSV ROS v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a expertmi ponúklo možnosť zorganizovať „pedagogické hackatony“ za účelom tvorby OER.
5. Predstaviť pedagogickým fakultám CÚDEO.

Výstupy pracovného stretnutia ÚSV ROS odkomunikuje zodpovedným aktérom na úrovni MŠVVaŠ SR a stanú sa podkladmi k tvorbe nového Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2019-2021.

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

PREZENČNÁ LISTINA

CELOSVETOVÝ TÝŽDEŇ OTVORENÉHO VLÁDNUTIA

pracovné stretnutie k tvorbe otvorených vzdelávacích zdrojov

11.05.2018 10:00-13:00

ÚSV ROS, Cukrová 14, 813 39, Bratislava

P. č.	Priezvisko	Meno	Organizácia	Podpis
1	Benčová	Lýdia	ŠPÚ	
2	Bízíková	Lubica	ŠPÚ	
3	Gondol	Ján	nezávislý expert	
4	Holešová	Janka	ŠPÚ	
5	Malovecký	Mojmír	UK	
6	Mistrík	Erich	UK	
7	Miškolci	Jozef	To dá rozum	
8	Pintes	Gábor	UKF	
9	Pokorný	Milan	Trnavská univerzita	
10	Porubský	Štefan	UMB	
11	Reiterová	Monika	ŠPÚ	
12	Sladkayová	Michaela	UMB	
13	Tkáčova Vanečková	Dagmar	ŠPÚ	
14	HIZEROVÁ	BOŽENA	ŠPÚ	
15	Ondrejčíková	Stanislava	ÚSV ROS	
16	KARIKOVÁ	SŮA	UMB	
17	BEKVA TOVÁ	LUCIA	ÚSV ROS	
18				
19				
20				